

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-tartományi bizottsága és a tartományi néptanács lapja

X. évfolyam, 3054. szám

4 oldal, 20 bani

1954. december 15. szerda

A békétábor legyőzhetetlen ereje

Világszerte hatalmas visszhangot keltett az európai béke és biztonság kérdésével foglalkozó moszkvai értekezlet kiadott közös nyilatkozata. A nyilatkozat hangjából kiesszűrődött a békékésztség, a tárgyalásokra való törekvés méltóságos ereje, ugyanakkor azonban a nyilatkozat aláírói nem hagytak kétséget azírt, hogy a békétábor országai készek minden támadásra csapással válaszolni.

„Soha a béke és a szocializmus erői nem voltak olyan hatalmasak és nem voltak olyan szilárdak, mint ma. Minden támadásra, háború kirombolására és népeink békés életének megzavarására irányuló kísérlet megsemmisítő visszautasításra talál!” — hangzik többek között a nyilatkozat.

Miben áll a békétábor legyőzhetetlen ereje? Először is abban a hatalmas erkölcsi és politikai egységben, amely a 900 millió békétábor országainak népeit egybekapcsolja. Ezekben az országokban a kormányzat célkitűzése, hogy fokozza a lakosság anyagi és kulturális igényeinek kielégülését.

Azáltal, hogy a 600 millió hatalmas népi Kína és a népi demokratikus országok a Szovjetunió példáját követik, a nehézipar megerősítését tartják elsődleges feladatuknak és ma már fejlett iparral és fejlődő szocialista mezőgazdasággal rendelkeznek, szilárd bástyát képeznek minden ellenséges támadással szemben.

Már a második világháború folyamán megmutatkozott a szovjet technika hatalmas ereje. Elég ha arra utalunk, hogy a legyőzhetetlenné hitt, korszerűen felfegyverzett hitleri hadsereget a Szovjetunióban küszöbön álló fegyverekkel zúzták szét. A második világháború után a szovjet erők eddig még nem ismert fejlődésen ment keresztül. Ezt a nyugati államok sajtója is kénytelen elismerni.

A „New-York Times” például aggodalommal írta a technika fejlődéséről a Szovjetunióban. A lap megállapítja, hogy rohamosan növekszik a legképzettebb szakemberek száma a Szovjetunióban. Ennek eredménye például az a gyorsaság is, amellyel sikerült a szovjet embereknek atom- és hidrogénbombát gyártaniok, nagy hatóhatású repülőgépet készíteni.

Köztudomású hogy a Szovjetunió következetesen sikra szállt az atom és más tömegpusztító fegyver betiltásáért és az atomerőnek békés célokra való felhasználásáért. Mivel azonban a nyugati hatalmak elzárkóztak a követelések teljesítésétől, hazájának védelme céljából a Szovjetunió is megteszi a szükséges lépéseket.

A szovjet munkások, technikusok, mérnökök és tudósok amellett, hogy hatalmas vívmányokkal teszik könnyebbé, bőségesebbé a kommunizmust építő nép életét, nem feledtek meg a vívmányok védelméről sem. A technika fejlődését nagymértékben elősegítik a békétábor országainak rendelkezésre álló felmérhetetlen értékű természeti erői. Világviszonylatban a Szovjetunió, Európában pedig népköztársaságunk rendelkezik a legnagyobb mértékű kőolaj termeléssel.

A Kínai Népköztársaság az egész világon a legnagyobb wolfram, ólom, vasérc, szén és más ásvány lelőhelyekkel rendelkezik. A Magyar Népköztársaságban nagymennyiségű bauxitot, a Lengyel Népköztársaságban cinket, értékes fémeket és sok más ásványi kincset bányásznak.

Amíg a Szovjetunió, a népi Kína és a népi demokratikus országok a köztünk fennálló, a kölcsönös érdekek tekintetbe vevő egyezménynek alapján egymást támogatják, addig az imperialista táborban minden látványos külpolitikai egység mellett tovább erősödik a konkurencia. Az Egyesült Államok és Nagybritannia tovább versengenek a nyersanyagforrásokért és a piacokért. Felmérhetetlen jelentőségű az az ellentmondás, amely a gyarmati és függő országok, valamint az imperialista gyarmatosítók között fennáll.

A földgömb lakosságának fele, amely a gyarmati és félgymarmati országokban él, állandó forrongásban van, harcol függetlenségért és szabadságért. Elég ezzel kapcsolatosan Algírt és Tuniszt említeni, amelyeknek népei komoly gondot okoznak a francia gyarmattartóknak.

A kelet-európai népek is saját bőrükön érzékelik a hitleri Wehrmacht csizmáját a második világháborúban és a súlyos tapasztalatok arra készítik őket, hogy küzdjenek minden újabb náci támadás ellen. Szavuk, amely leleplezi a Wehrmacht felállítására törekvő imperialistákat, eljut a világ legtávolabbi zugába is és harcra mozgósítja valamennyi ország békeszerető népét. A világ népei tudják, hogy még nem késő, még meg lehet akadályozni a párisi háborús szerződések ratifikálását és éppen ezért fokozzák ellenállásukat az imperialista mesterkedésekkel szemben.

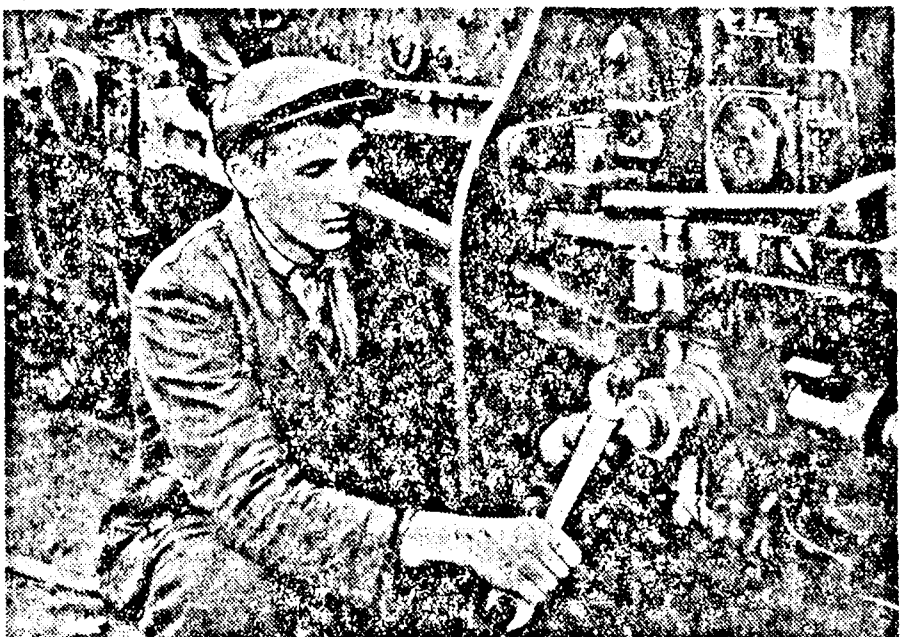
Chivu Stoica elvtárs, a román külügyminiszter vezetője, a moszkvai értekezleten mondott szavaival hazánk dolgozóinak véleményét fejezte ki: „A román nép szilárd elhatározása, hogy becsülettel teljesíti kötelességét és megőrzi ahhoz a felelősséghez, amely a béke ügyének megvédésében, demokratikus vívmányainak és békés munkájának megvédésében reá hárul.”

Az erő tudata sugárzott a Magyar Népköztársaság küldöttsége vezetőjének, Hegedűs András szavaiból is, amikor a moszkvai értekezlettel kapcsolatban a következőket mondotta: „A gazdaságilag erős Magyarország... könnyebben tud szembeállni az imperialista törekvésekkel és ha szükség lesz rá, keményebben választ tud adni a hazánk ellen irányuló támadó kísérletekre.”

Nyilvánvaló, hogy a kommunizmust építő szovjet nép és a népi demokratikus országok szocializmust építő népei továbbra is a békéért harcolnak, továbbra is a béke és biztonság megőrzése és az ennek érdekében összeálló értekezletek megtartásában látják a célkitűzéseik megvalósulásához vezető utat. De nem lehet kétséges az sem, hogy egy felfegyverzett Nyugat-Németország tárgyalanának nem lenne minden, a Németország békés, demokratikus egységesítésével kapcsolatos értekezlet.

Békékésztségünk és visszavágó erőnk tudatában fordulunk valamennyi néphez, elsősorban Franciaországnak: akadályozzák meg a háborús szerződések ratifikálását, vessenek gátat a Wehrmacht feltámasztásának, hogy ezzel a megment-sék Európa népeit egy újabb német agressziótól.

Ifjúságunk példája

A gyárakban és üzemekben az öntudatos ifjú dolgozók mind szébb eredmények elérésére törekednek. A CFR főműhelyben az egyik mozdonyjavító, ifjúságunkból álló csoport, amelyet Hodaie Traian vezet, a múlt hónapban 79 százalékkal haladta túl tervfeladatát. Képiünkön: Hodaie Traian az egyik mozdonyjavítást végzi.

„Csatlakozunk a moszkvai értekezleten elfogadott nyilatkozathoz”

December 11-én délután az I-es számú középiskola dísztermében a párt, állami, gazdasági és kulturális életben tevékenykedő káderek közös gyűlést tartottak. Napirenden az európai országok moszkvai értekezletén elfogadott határozat megvitatása szerepelt.

A moszkvai értekezlet munkálatairól Soporeanu Vasile elvtárs, a tartományi pártbizottság tagja tartott előadást, majd felszólalások következtek.

Elsőként Pecican Ludovic újságíró szólalt fel. Rámutatott arra, hogy a hitleri pusztítás, a háború sebei még ma sem gyógyultak be városunkban. Pecican elvtárs beszélt arról, hogy minden állampolgárnak át kell éreznie a moszkvai értekezlet hatalmas jelentőségét. „Az amerikai imperialisták ma sem akarnak mást, mint a mulkban: a világhuralmat, — mondotta Pecican elvtárs. — A német militarizmust is erre akarják felhasználni. E szörnyű tervek megvalósulását nem szabad megengednünk.”

A jelenlévők közül szóvalra emelkedett még Cautus Stefan elvtárs, a városi pártbizottság titkára. Hangsúlyozta, hogy a moszkvai nyilatkozat a békeszerető emberek érzelmeit fe-

jezi ki és ugyanakkor figyelmeztetést jelent azok számára, akik újabb háborút akarnak kirombolni. A továbbiakban Cautus Stefan elvtárs ezeket mondotta: „Nem elég, ha kifejezést adunk a felháborodásnak a nyugati hatalmak háborús előkészületei miatt, hanem harcolnunk kell az állami tervek teljesítéséért, a lakosság életszínterének emeléséért. Ilyen módon cselekvően hozzájárulunk hazánk megerősítéséhez, a béke megőrzéséhez. Nem elegendő — folytatta Cautus elvtárs — figyelmünket csak a nyugati háborús gyújtogatókra irányítani. Le kell lépelnünk az országunkban, tartományunkban, városunkban élő ellenséget, amely a háború érdekében fejt ki propagandát, gyengíteni akarja a román nép erkölcsi-politikai egységét, a munkássztyálját és a dolgozó parasztság szövettségét.

Ezután Bartha János elvtárs, a „December 30” gyár dolgozója, szólt fel. „Az imperialisták ismét fegyvert akarnak adni a német fasizták kezébe, akik annyi gonosztervet követnek el az elmúlt világháború folyamán. Ilyenformán akarnak harcolni a munkássztyál ellen, Kelet-Eu-

Nem akarunk háborút!

Az imperialista hatalmak látva a békeszerető népek hatalmas erejét, mindent elkövetnek az európai kollektív biztonság létrejöttének megakadályozására. Míg a szocializmus országainak dolgozóinak békés, szebb jövőjéért harcolnak, addig a nyugati hatalmak Németország felfegyverzésével készílik elő az új háborút.

A világ minden becsületes embere tiltakozik az ellen, hogy a népekre a Wehrmacht feltámasztásával újabb háborús veszedelem zúdítsanak. A békétábor ereje tudatában továbbra is visszautasít minden háborús kihívást, de ugyanakkor szükség esetén elszánt elhatározással keményen válaszol minden támadó kísérletre.

Krista István, a „Vremuri Noi” dolgozója

Misünk a béke erőiben

En is azok közé tartozom, akik 1942—44 között végig szenvedték az Antonescu kormány rémuralmát. 1942-ben a temesvári katonaiskolában végeztem kényszer-munkát. Innen hurcolt el az aradi szigorú 68 aradi társammal együtt. Az uton állomásonként szaporodott számunk, míg elértük a végállomást, a „transznisztriai” Vapnyarka helységet. Ez volt az a hírhedt „haláltábor”, amelynek három pavillonjában több mint 1400 deportáltat préseltek be.

Az akkori fasizta-antonescuanus rezsim azokat szedte össze, akiknek valami köztük volt a munkássztyálhoz. A táborparancsnokság mindent megtett, hogy az éhség, a nyomor mielőbb végezzen velünk. Társaim közül sokan bele is pusztultak az éhségbe.

A hitler-fasizták kegyetlenkedését sohasem fogjuk elfelejteni. Ma ismét kísért a múlt. A barlangjába kényszerített fenevad az amerikai imperialisták támogatásával ismét feléledőben van. Ilyen körülmények között mindnyájan mélyes megelégedéssel fogadtuk a moszkvai értekezlet nyilatkozatát.

Harcolnunk kell mindennapi munkánkkal, hogy a Szovjetunió által kezdeményezett európai kollektív biztonsági rendszer megvalósuljon. Meg kell akadályoznunk a fasizta fenevadak feltámadását, lehetlenné kell tennünk az atom- és hidrogén fegyverek használatát, amely romokba döntene a világot.

Dolgozzunk úgy, hogy tervünk teljesítésével járuljunk hozzá hazánk és az egész békétábor további erősödéséhez.

Popper Jenő,

a „Tebe” gyár dolgozója.

A testvéri együttműködés szellemében tanulnak

A lippai tizosztályos középiskola tanári kara központi feladatának tekinti, hogy a tanulókat a haza, a párt, a népi iránti szeretet és a proletármunkások szellemében nevelje.

Az iskola 500 diákjának 30 százaléka a nemzeti kisebbségekhez tartozik. A nyolc és kilencedik osztálynak német szekciója is van.

A tanügyi káderek számoltak a mult iskolarendszerének káros örökségével, a burzsoa ideológia befolyásával és már kezdetől fogva határozott harcot indítottak a nacionalizmus és sovinizmus ellen.

Sovinizta, nacionalista és antiszemita megnyilvánulások gyakoriak voltak annak idején Lippa városában. A lakosság 50 százaléka román, a másik fele pedig a nemzeti kisebbségek lakóiból tevődik össze. Az iskola igazgatósága oly módon szervezte meg az iskolai, valamint az iskolán kívüli tevékenységet, hogy a különböző nemzetiségű diákok váltakozva küzdjenek tanulmányi színvonaluk emeléséért.

A német tagozaton a román anyanyelvű Dobrin Costica tanul, aki azért iratkozott ide, hogy alaposan elsajátítsa a német nyelvet. És Dobrin Costica életrajza. A német tagozat tanárai a számlán, fizika és kémia órán román nyelven is megadják a szakkifejezéseket. Ezáltal megkönnyítik az abszolútoknak, hogy a felsőfokú intézetekbe iratkozhassanak. Német irodalmi órákon a tanárok párhuzamai vannak a német és román irodalmi művei és tevékenysége között.

A román és a nemzeti kisebbségi tanulók közösen készítik el házi feladataikat és közösen tanulják meg leckéiket. Az iskola falujának román, német, magyarnyel-

vű cikkei a diákság közös munkáját tükrözik.

A VIII. és IX. osztály német tanulói minden erejüket arra fordítják, hogy minél jobban elsajátítsák a román nyelvet és irodalmat. A német tagozat tanulói közül több, mint Schmidt György, az iskola IMSz-bizottságának tagjai: Geistel Eva, Eckert Péter, Trimmer Péter a IX. osztály tanulói és Dressel Margit, Heni Katalin, Hager Ernestina, Messer Rozália, Reinholdt János, Schutter József, Rosenacher Matild és mások a VIII. osztályból az első negyedévben román nyelvből 5-ös osztályzatot kaptak.

A pártalapszervezet kezdeményezésére az iskola igazgatósága az oktatás jó menetének és a román és más nemzetiségű diákok közötti testvériség szellemének kialakításának érdekében, szoros kapcsolatot épített ki a szülői bizottsággal, valamint az IMSz-szervezettel.

Az IMSz-szervezet a párt irányításával és a tanári kar segítségével, a román és a nemzeti kisebbségi tanulók közötti kapcsolatok megerősítése érdekében úgy szervezte meg a diákok szabad idejét, hogy gyakran együtt legyenek. A száztáru énekkar szebbnél-szebb román, magyar és német népdalokat ad elő. Román, magyar és német táncsoport is alakult, amely értékesíti a román nép és a nemzeti kisebbségek legszebb táncait. A tanulók zenekara is szép sikereket ért el.

Az IMSz-szervezet időnként művészi műsorral egybekötött elvtársi találkozókat rendez, amelyeken az iskola diákjai verseket, szinadarabokat és énekszámokat adnak elő saját anyanyelvükön. Az IMSz-szervezet könyvismereteket is rendez, hogy minden IMSz-tag

rópa népeit akarják leigázni, azokat a népeket, amelyek már elnyerték szabadságukat. Mi nem engedjük azonban, hogy visszatérjenek a leltűnt idők. Nem akarjuk, hogy ismét ömöljön a munkássvér, mint Vörös Grivicánál, Lupényban és máshol hazánkban. Ezért harcolunk teljes elhatározottsággal a német militarizmus feltámasztása ellen, ezért válszólunk megfelelő módon az agresszorok mesterkedéseire. Csatlakozunk a moszkvai értekezleten elfogadott nyilatkozathoz.”

Blaj Georgehe elvtárs, a városi pártbizottság első titkára rámutatott annak szükségességére, hogy valamennyi dolgozónak, minden becsületes embernek ismernie kell a moszkvai értekezleten részvevő kormányok békepolitikáját, a moszkvai értekezlet eredményeit. Tudniok kell, hogy a párisi egyezmények ratifikálásával a nyugati kormányok nyíltan az új háború előkészítésére törekednek.

A moszkvai értekezlet kiadott nyilatkozat széles körben történő megbeszélésével mégjobban megszilárdíthatjuk a béke és szocializmus táborát, hozzájárulhatunk hazánk védelmi képességeinek megerősítéséhez.

A Wehrmacht újjáélesztése ellen

Ezekben a napokban szerte az országban tiltakozó gyűléseket tartanak a nyugati imperialista körök háborús törekvéseinek újabb mesterkedései ellen. Szombaton délbén a szentannai gép- és traktorállomás dolgozói is összegyűltek kultúrthozukban, hogy megvitassák a moszkvai értekezlet jelentőségét.

A moszkvai értekezletről szóló előadás elhangzása után a résztvevők kifejezték töretlenül bizalmát a béke erőiben. A felszólalók — Dirlea Teodor traktorista, Farkas Dezső és mások — a jelenlévők gondolatainak adtak kifejezést, amikor kifejezték, hogy ellenzik a lerombolt német hadigépezet újjáélesztését és a legnagyobb helyszállással csatlakoznak a moszkvai értekezleten elfogadott nyilatkozathoz.

Hogyan lettem önkéntes lapterjesztő

Már jó ideje előfizetek a „Scinteia”-ra, a „Vörös Lobogó”-ra és egyéb lapokra. Nemrég a „Sovjetunió” című folyóiratot rendelt meg, amely orosz nyelven, román nyelvű melléklettel jelenik meg.

Sokszor hallottam panaszkodni munkástársaimat, hogy nem kapják rendszeresen a lapokat, mert kerületükben a levélkésztő nem fordít figyelmet erre a kérdésre. Örömmel mondhatom el, hogy a kerületünkben dolgozó levélkésztő, Roman Ioan elvtárs, lelkiismeretes munkát végez.

Késedelem nélkül eljuttatja az olvasókhöz a lapokat, rendszeresen és idejében feljuttatja az előfizetéseket. Lelekiismeretes tevékenységéről tesz tanubizonyságot például az alábbi eset:

November 28-án, vasárnap, a regeli órákban Roman Ioan elvtárs kopogtatott lakásunk ajtaján s mint rendesen, elhozta a „Scinteia”-t és a „Vörös Lobogó”-t. Megkérdeztem tőle, hogy mikor kapjuk meg a „Sovjetunió” című folyóirat legközelebbi számát? Roman elvtárs azt válaszolta, hogy a folyóirat már megjött, most osztják szét a postán s legkésőbb másnap, hétfőn megkapjuk. Megkérdeztem a felvilágosítást és ezzel Roman elvtárs elávozott. Nem telt el azonban még egy óra sem, újra kopogtatnak ajtónkon. Kellemes meglepetéssel vettem tudomásul, hogy megint Roman Ioan elvtárs érkezett meg. Mosolyogva köszönt s ezeket mondotta:

— Visszamentem a postára s mivel közel laknak, elhozta a folyóiratot. Időközben ugyanis már szétosztották s gondoltam, hogy az elvtársak egész héten dolgoznak és ma, munkaszüneti napon, több idejük van az újságolvasásra.

Megköszöntük a figyelmességét. Ujra meggyőződünk arról, hogy Roman Ioan elvtárs lelkiismeretes dolgozója a postahivatalnak.

A jó példa ragadós. Jömagam Roman elvtárs példáján tanultam meg, hogy a lapterjesztés minden becsületes dolgozó feladata. A „Vörös Lobogó” levelezője is vagyok s így még fokozottabb mértékben kell résztvennem a terjesztésben. Elhatároztam, hogy elsősorban munkástársaim között végzek felvilágosító munkát. Megbeszéltem Bianu Georgehe elvtárral, a városi sajtóterjesztő vállalat instruktorával a kérdést s elhatároztuk, hogy felvilágosító munkánkat az adminisztratív dolgozók között kezdjük meg.

Az első napon a szovjet lapokra és folyóiratokra szerzett új előfizetéseket. Mintegy két óra alatt 28 elvtársat győztünk meg az előfizetés fontosságáról. Másnap a központi és helyi román és magyarnyelvű lapokra szerveztünk előfizetéseket. A központi és helyi román és magyarnyelvű sajtóterjesztők a jövő évre összesen 62-en fizettek elő. Külön eredménye még a munkánknak, hogy a legelőbb hosszabb időtartamra, 3 és 6 hónapra, sokan pedig egy évre előre is megrendelték a lapokat.

Az eddigi eredmények arra ösztönöznek, hogy folytassam felvilágosító munkámat. Vállaltam is, hogy rövid időn belül még száz új előfizetőt szerzek a központi és helyi pártlapok számára.

Aradi Anna,
levelező

Távirat

NOVOTNY ANTONIN elvtársnak, Csehszlovákia Kommunista Pártja KB első titkárnak

A Román Munkaspárt Központi Vezetősége, ötvenedik születésnapja alkalmából szívből köszönti Önt és elvtársi üdvözlését küldi.

Gyümölcsöző munkával teli, hosszú életet kívánunk Önnek és újabb sikereket a népi demokratikus rendszer fejlesztésében és erősítésében, a dolgozó életszínterének további emeléséért, a világ béke megvédéséért és megszilárdításáért vívott harcban.

A Román Munkaspárt
Központi Vezetősége

Népi ülnökök választása

Dolgozó népünk ismét gyakorolja választójogát. A minisztertanács határozata alapján 1954. december 1-15. között zajlanak az azok a nagygyűlések, amelyek megválasztják a néptörvényszékeket az 1955. évben működő népi ülnököket. A választások újra kidomborítják népi igazságszolgáltatásunk valóban demokratikus jellegét, mert a dolgozó nép saját képviselőit bízza meg a bírói hatalom gyakorlásával.

A román Népköztársaság dolgozó gyűlölettel gondolnak a régi polgári igazságszolgáltatásra, mely vadállati kegyetlenséggel sújtotta a munkásokat és dolgozó parasztokat, de ugyanakkor megtalálta a parasztság és a tőkések és mindenfajta kizsákmányoló legálisabb büncselekedelmét. Emlékezzünk népünk legjobbjai ellen megrendezett perekre, melyekben a dolgozó milliók jogait és szabadságát küzdő kommunista párt vezetőit kegyetlen büntetéssel sújtotta a burzsoá-földesuri rendszer osztálybírósága. Dofana, Tirgu-Jiu, Jilava, Des és az ország egyéb erő- és egészségvesztő börtöncellái hosszú-hosszú éveken keresztül voltak a munkássztyálya vezetőinek lakóhelyei.

Mennyire felette áll az RNK népi ülnököit megválasztó rendszer az egyes nyugati „demokráciák” bíráit a bírói székbe segítő rendszernek. A tőkés országokban a bírakat nem választják, hanem kinevezik. Angliában a bírakat a lord-kancellár javaslatára a király nevezi ki. Egyes amerikai államokban „választják” a bírakat, azonban a választási rendszer lehetetlenné teszi, hogy a bírói székbe olyasvalaki kerüljön, akiben nem bízunk meg a tőkés „Reader's Digest” című hírhedt amerikai folyóirat bevallja, hogy New Yorkban és Chicagóban a bírói állásokat meg lehet vásárolni pénzzel, vagy jutalomként lehet kapni a politikai vezetők iránt tanúsított hűségért. Nem csodálkozunk tehát, ha Lynch bíróságait elítéltek és kivégezték az őt ártatlan martinsvillei néget, ha az egész civilizált világ tiltakozása ellenére a villamosszékbe juttatták a békeért és szabadságért küzdő Rosenberg házaspárt, ha teljesen alaplaton vádak alapján börtönbe került az Egyesült Államok Kommunista Pártjának több vezetője és hajszát folytatnak minden haladó gondolkodású ember ellen.

Erdélyben, ha az amerikai bíró „bevasalja” az állásért fizetett összeget, azaz áruba bocsátja az ítéletet annak, aki többet fizet.

Egyes tőkés országokban az esküdtek csak a tőkésosztály tagjai lehetnek és különleges bizottságok vizsgálják felül az esküdtek névjegyzékét.

Hazánkban a párt kezdeményezésére az 1947. december 5-én megszavazott, „a bíróságok szervezéséről” szóló törvény” képezi azon forradalmi reform kezdetét, amely igazságszolgáltatásunk mai igazi demokratikus formájához vezetett. Alkot-

mányunk előírja, hogy a bírakat választják. Ez az alkotmányos elv eddig ugyancsak részben nyert gyakorlati alkalmazást, mert egyelőre csak a Legfelsőbb Törvényszék bíráit, valamint a népi ülnököket választják, de a közeljövőben ez az elv minden törvényszéken ténnyé válik.

A népi ülnökök jelenléte a törvényszéken aláhúzza az intézmény mélyen demokratikus voltát és osztályjellegét.

Népi ülnökeink közel hétfős működése bebizonyította a dolgozó tömegekben lévő hatalmas kezdeményezőképességet, a bonyolult ügyekhez szükséges leleménységet és azt a bírónál elengedhetetlen érzéket, hogy megkülönböztesse az igazat a hazugságtól, a valót a hamistól, a bűnt az ártatlantól. A népi ülnök józan ítélőképessége, a mesterségesen való komoly szaktudása sok esetben járult hozzá ahhoz, hogy a szakbíró a felek félre ne vessék és a törvényszék az igazságnak megfelelő ítéletet hozzon. Külön fejezetet érdemel a népi ülnökök emelkedett osztályöntudata, amely ma, amikor az osztályharc falun és városban egyaránt élesedik és a fejlődés fokának megfelelően a legváltozatosabb formákat ölti, mindig megtalálja a megfelelő módot, hogy az álcázott osztályellenességet leleplezze és népi demokratikus rendszerünk törvényszegőit, szabotálót a megfelelő büntetéssel sújtsa.

Népi ülnökeink és egyben törvényszékeink feladata, hogy éberben őrködjünk népi demokratikus rendszerünk, népgazdaságunk és valamennyi forradalmi vívmányunk felett, biztosítsák a városi és falusi dolgozók nyugalmát és javait és ugyanakkor a tömegek nevelővé váljanak.

Különbös gondot kell fordítani a népi ülnökeinknek a szocialista tulajdon iránti magatartás kifejlesztésére, mert a szocialista tulajdon az egész dolgozó nép vagyona. A nagy Szálán arra tanít bennünket, hogy: „Rendszerünk alapja a társadalmi tulajdon, éppen úgy, mint ahogy a kapitalizmusnak a magántulajdon az alapja. Ha a kapitalisták szentnek és sérthetetlennek nyilvánították a magántulajdont és ezzel annakidején elérték a kapitalista rendszer megszilárdulását, akkor nekünk, kommunis- táknak, annál inkább szentnek és sérthetetlennek kell nyilvánítanunk a társadalmi tulajdont, hogy ezzel a gazdaság új, szocialista formáit a termelés és a kereskedelem minden ágában megszilárdítsuk. Megtérni a társadalmi tulajdonlopást és fosztogatást — akár állami vagy szövetkezeti tulajdonról, akár kolhoz- tulajdonról van szó — és ügyet sem vetni ilyen felháborító ellenforradalmi jelenségekre, annyit jelent, mint elősegíteni a szovjet rendszer alá- ásását, amely rendszer, mint alapja, a társadalmi tulajdonra támaszkodik.”

A gyárak, a gépek, az állami üzletek, az állam tulajdonát képező

árak védelme elsőrendű kötelessége minden dolgozónak.

A városi és rajoni néptörvényszékek népi ülnökeit a dolgozók összes szervezeteinek: a Román Munkáspárt szervezeteinek, a néptanácsoknak, a szakszervezeteknek, a szövetkezeteknek, az IMSZ, valamint a többi tömgszervezetek és kulturális egyesületek javaslatára választják meg a vállalatoktól, intézmények- től, kollektív gazdaságoktól és falvaként tartott népgyűléseken.

Szavazhat minden 18-ik életévét betöltött román állampolgár, aki politikai jogai birtokában van. Megválasztható a fenti joggal rendelkező minden 23-ik életévét betöltött román állampolgár. A népi ülnököket egy évre választják, ez idő alatt összesen 30 napig gyakorolhatják hivatalukat, azonban ez nem jelenti azt, hogy 30 napig egyfolytában hiányoz- zanak a munkahelyükről. A népi ülnök a törvényszéken a szakbíróval teljesen azonos jogokkal bír. Szavazata a szakbíróval egyenértékű, ami azt jelenti, hogy ha a népi ülnök nem osztja a szakbíró véleményét, — szótöbbséggel az ő álláspontját színt kéri ítéletet hozni.

A népi ülnök törvényadta jogait senki sem csorbithatja. A népi ülnök úgy ítélkezik, amint józan esze, lelkiismerete diktálja, de a perirátok- ban lévő bizonyítékok alapján és a törvény keretein belül. Csak a felettes bíróságoknak van joguk ellenőrizni és felülbírálni, a törvényes formák betartása mellett, az elsőfokú bírósá- goknak szakbírákból, a népi ülnökök- ből álló ítélő tanácsai működését és ítéletét.

A népi ülnökök jogain kívül kötelességei is vannak. A népi ülnökök- nek otthon, munkahelyén és bárhol máshol, úgy kell viselkednie, hogy kiérdemelje társai tiszteletét és ezere- tetét. Mint bíró legyen igazságos, hogy megnyerje a nép bizalmát. Le- gyen körülhatárolt szigorú azokkal szemben, akik kapzsiságból követ- nek el bűncselekményt és azokkal szemben, akik a nép jogait és jövai ellen törnek. De legyen megértően igazságos mindazok iránt, akik tudatlanságból hibáztak. A népi ülnök állandóan tartsa fenn összeköttetés- t a tömegekkel, választóival, hogy ismerje mindazt, ami a tömegeknek nehézséget okoz. A népi ülnök le- gyen tisztességes, elfogulatlan és pél- dásan becsületes. Sose feledkezze meg arról, hogy ő a dolgozó népet, választót képviseli. Be kell számol- nia kifejtett munkájáról és ezután bizonyítani be, hogy megérdemelte választói bizalmát.

A választók legjobb, legbecsülete- sebb és legosztályhűbb társait vá- laszták meg, akik munkájukkal és magatartásukkal fáradszóról hoz- zájárulnak szocialista jövőnk meg- tereméséhez és a béke megvédésé- hez.

Goruneanu Maxim,
az aradtartományi törvényszék bírája.

Gyorszövés

A tudomány és a technika roha- mos fejlődése a kizsákmányolástól mentes társadalmi rendszerben tör- vényszerűleg magával hozza az ipar fejlődését, a termelési folya- mat állandó gyorsulását. A halá- dott szovjet tapasztalatok nyomán hazánkban is megindult a harc a termelési folyamat leegyszerűsíté- séért, meggyorsításáért és a mun- katermelékenység szüntelen növe- léseért. A nehéziparban ma már eredményesen használják például a gyorsfémvágást, a gyorsöntést, stb. A textiliparban mindezeket nem nagyon beszélthetünk ilyen módszereknek.

Hosszu és áldozatos munka után a „December 30” gyárban sikerült eredményt elérni ezen a téren. De- cember elsejétől kísérletképpen üzembe helyezték a gyárban az első „gyorszövő” osztályt.

Gerő Imre technikus, a gyorsítás egyik kezdeményezője — aki jele- gen is ezzel a kérdéssel foglal- kozik — elmondja, hogyan fejlő- dött ki ez a kezdeményezés ilyen nagyméretű kísérlet. A fordulat- szám növelésével sikerült meg- gyorsítani a munkafolyamatot, ami jelentős mértékben növeli a terme- lékenységet. Természetesen minde- z nem ment ilyen egyszerűen. Szá- molni kellett olyan tényezőkkel, mint a gépek teljesítménye, a nyersanyag minősége, előzetes ke- zelés. Számtalan olyan kérdés bu- kkan fel mindjárt a kezdetben, a- melyek még a kezdeményezők szem-ében is kétségesek voltak egy pillanatra az eredményt.

Az első és legfontosabb kérdést a szálszakadási arány csökkentése képezte, mert hiszen ennek megva- lósítása nélkül nem érhető el a termelés növekedése. Fennállt an- nak a veszélye ugyanis, hogy a sebesség növelésével, a nyüstök gyorsabb és erőteljesebb mozgásá- val a szálszakadási arány is nö- vekszik, ami pedig a holtidő növe- kedését és a termelés csökkentését eredményezi. Elsősorban ezt a ne- hézséget kellett kiküszöbölni.

A szovjet és magyar szakírode- lom azonban segítségükre volt. A szovjet és magyar szövetségi ta- pasztalatain elindulva, hosszas ki- sérletezés és kutatás után sikerült megoldani a kérdést. A nyüstö- ket ugyanis egy erősen tojásdad alakú excenter mozgatta. Ennek az excenternek mind kerekbe alakot adva, a nyüstöknek megfelelő, nyu-

godt mozgást biztosítottak. A rán- gatózás kiküszöbölésével nagy- mértékben csökkent a szálszakadá- si arány és így lehetővé vált, hogy áttérjenek a magasabb fordulát- számmal való meghajtásra. A ki- sérletezésekben az újított nagy se- gítségért kaptak a textil-, bőr- és kaucsukipari kutató intézettel.

Végül is a szálszakadást 35—40 szálszállal csökkentették és ezzel sikerült kiküszöbölni az újítás utjánál álló egyik legnagyobb aka- dályt. Hátra volt még azonban a legnehezebb kérdés, még pedig az, hogy a fordulatszám növelése nem megy-e a gép élettartamának a rovására. Ezt a kérdést azonban csak hosszabb gyakorlati kísérlet- tel lehet kimutatni. Az esetleges bajok megelőzésére feltétlenül szükségesnek mutatkozott, hogy mi- előbb áttérjenek a gyorszövőre, a gépeket főjavításnak vessék alá. A gyár csavarhiánnyal küzd s küllő- nsképpen a szövőgépeket igen ne- hezen tudják a megfelelő csavarok- kal ellátni. A kezdeményezők azon- ban ettől az akadálytól sem riad- tak vissza. A csavarhiányt belső tartálékokból pótolták s így 42 gé- pen elvégezték a főjavítást. A „gyorszövő osztály” megkezdte működését.

Már az első nap igen szép ered- ményt könyvelhettek el. Az egyik gépen elért óránkénti 11.500 beve- réssel csúcseredménynek számít. Má- sik hat gépen 9000-nél több beve- rést sikerült elérni. Az egész gép- csoport az óránkénti beverési átlagot 8700 beverés fölé emelte. Az első nap kísérletei sikerrel jártak. A fordulatszámot 18 százalékkal emelve és a szálszakadási arányt 35—40 százalékkal csökkentve — az újfajta excenter alkalmazásával — sikerült a termelést 25—30 szá- lalékkal növelni. Ez természetesen a szövők keresetének nagyfokú nö- vekedését jelenti.

A szövési folyamat meggyorsítá- sa hatalmas jelentőségű kezde- ményezés — mely még akkor is, ha csak egyetlen gyár termelését nö- veli 30 százalékkal — egész nagy- mennyiségű új közszükségleti cikk gyártását eredményezi. A „Decem- ber 30” gyár mérnökeinek és tech- nikusainak az eddigiekhez hasonló kitartással és szorgalommal kell harcolniuk, hogy kezdeményezésük és az eddigi beléleletek munká- val, valóban meg hozza gyümölcsét.

Testnevelés és Sport

Ezt láttuk vasárnap

Nyolc csapat részvételével kosár- labda bajnokság folyik Aradon. Vég- rel — lelkesednek a sportág rajon- góit — ezt is megértük. Valóban kellemes meglepetést okozott a helyi kosárlabda bizottság a férfi csapatok tornájának megrendezésével.

Mit állapíthatunk meg az eddig lejátszott néhány mérkőzés alapján? Mindenekelőtt le kell szögeznünk azt, hogy feltétlenül eredménynek kell tekintenünk a bajnokságban részvevő nyolc együttes pusztá létét is. Egyrészen az, hogy nyolc kosár- labda csapat vonult fel, feltétlenül haladást jelent. Milyen is a férfi csap- atok jelenlegi játéka? Megállapít- hatjuk, hogy viszonyítva több na- gyobb város csapatainak színvonalá- hoz, még sokat kell fejlődniük. Nem beszélve arról, hogy az erőnlét- és edzésiány sem engedte meg a len- dületet játék kialakulásáig. Csaknem valamennyi együttes játékát a hely- ben való topogás, lassú támadásszö- vés jellemzi. Egyszóval valamennyi csapat álló játékok játszik, legjobb esetben is csak a törekvést vehetjük észre a korszerű játékfejlődés alkalmazására.

A csapatok edzői igyekezzenek a korszerű kosárlabda játék elemeinek begyakorlását már munkájuk elején helyes mederbe terelni a neve- lésük alatt álló játékosok fejlődését.

Másik igen szembetűnő jelenség, hogy valamennyi együttes támadá- sait a hosszas labdavezetés és az egyéni játék jellemzi. Ezek is olyan jelenségek, melyek károsan befolyá- solják az egészséges csapatmunka kialakítását.

Ezek voltak a lényegesebb taktikai fogatékok, melyek egyenes kö- vetkezményei a gyenge technikai fel- készültségnek.

A labdakezelés valamennyi játé- kosnál még bizonytalan, a kosárlab- dások, a fogatékok dobó-technika folytán, igen pontatlanok.

Mindezekben a hibákban lehet segí- teni s pillanatnyilag az a fontos, hogy néhány lelkes, fiatal munkás és diák szívesen kosárlabdázzék és sike- rült nyolc csapatot összeállítani.

Külön kell foglalkoznunk a Stintja két csapatával: a Stintja I-ben né- hány elég jól képzett játékos van. Tudásuk feltétlenül föléülte áll a más- dik egyetemista csapat játékosai tu- dásának. A csapat mégis vereséget szenvedett. Ennek oka az, hogy a Stintja I. csapata nem volt teljes. A következőkben a két csapat edzője fordítson nagyobb gondot a játéko- sok technikai és erkölcsi előkészíté- sére, mert pillanatnyilag a minőség- sportot a kosárlabdában az egyete- mista csapatok és a Metalul „I. Ran- ghel” együttese képviseli. Külön- ben fontos a három csapat sorsa, mert a városközi találkozókon első- sorban az ő játékosaira számítha- tunk.

Az aradi kosárlabda sport a ma- gyar egyes liceumban, a jelenlegi 3. számú középiskolában indult fejlő- désnél. Az iskola mai csapatának játéka nem elég meggyőző, a játé- koskeret elég szűk. Kévszár az egészen ügyes játékos, de az a tény, hogy a csapat tagjai mind fiatalok, nagy fejlődési lehetőségeket rejt magában.

FÁKLYALÁNG

Ilyés Gyula színműve a Székely Színház előadásában

pen méltatni. A Fáklyalángban a törté- neti színművek legszebb erényei összemosódnak. A drámai feszült- séggel fűtött, egymásbafojtó két felvonásból és a mélyreható mosoly- ra, könnyre fakasztó, de súlyos mon- daniával telített utójátékból álló mű klasszikussá vált, már megszüle- tésének pillanatában.

Ilyés Gyula Fáklyalángja minden más darabnál halványozottabb mé- rétkben megköveteli a szerző, a ren- dező és a színész nézetegységét. Ezen áll, vagy — minden nagyszerűség- mellé — bukik a darab. A Székely Színház előadásáról elmondhatjuk, hogy mintaképül állhat minden szin- ház előtt, amely a Fáklyaláng meg- elevenítésével vállalkozik.

Magasra fokozott igényekkel vár- juk minden alkalommal Szabó Ernő egy-egy rendezői mesterművét. Külö- nösen amióta az „Uri muri” aradi előadása alkalmával meggyőződünk Szabó Ernő kivételes rendezői kép- ségéről. Amit azonban a Fáklya- lángban Szabó Ernőnél kapunk, azt csak a dícső jelző legfelsőbb fo- kán fejezhetünk ki.

Még sohasem éreztük úgy a látha- tatlan rendező jelenlétét a színpadon, mint a „Fáklyaláng” előadásán. Va- lamennyi szereplő beszéde, mozgása a rendező alapos tanulmányainak eredményét tükrözte vissza. Szabó Ernő legnagyobb rendezői erénye, hogy a kiemelkedő főszereplő magas- ságához igyekszik felemelni a legki- sebb szerep alakítóját is.

Szabó Ernő rendezői munkája nyo- mán éreztük, hogy Kossuth és Gör- gei nem csupán két embert jelent a színpadon. Egyik is, másik is, egy-egy világnézet képviselő. Kos- suth, a minden külföldi befolyástól

mentes nemzeti állam híve, olyan ál- lamé, amelyben a nép a döntő szó és éppen ezért a környező népekkel való együttműködésre törekszik, Gör- gei viszont az orosz feudálisok se- gítségével a jobbágyok látnak akar „nemzeti” államot építeni az uralko- dó osztály számára. Ez a két célki- tűzés csap össze Kossuth és Görgei világlátásán, amelyet a rendező felada- ta megértetni a nézővel.

Kovács György Kossuthja a nép Kossuthja volt. Ugy véljük, enél- sebb dicsőretni nem találhatunk Ko- vács György élményszerű játékára. Ha a külsejében, művészi átélésében magasrendű alakításáról akarnánk beszélni, minden dícső jelző seké- lyessé válna. Nem riadhatjuk töké- letes szereplésétől, hiszen Kovács nem szerepet tolmácsol, hanem ma- ga volt a képernyőből kilépett Kos- suth. Zengzenges beszéde, fennkölt hanghordozása akkor is Kossuthot idézte volna elénk, ha behunyt szem- mel ülünk a nézőtérben. Kossuthra ismerünk volna akkor is Kovácsban, ha nem halljuk a szavát. Kossuthot adott lendületes mozdulatában, szö- noki szárnyalásában egyaránt.

Csodálatos alakító készséggel elhi- hetővé tette az utójáték közel 90 esz- tendős Kossuthját is. Ahogyan az összetörődött aggyaggyant külső és belső eszközökkel meglepettette, maga az utójáték művészet főkélye volt. A turini virágoskertű ház nagy lakójáról Kovács elhihetővé teszi, hogy negyven esztendőre a szabá- dságharcosnak csak a teste élt idegen- ben, lélekben egyetlen pillanatra sem szakadt el hazájától.

Amikor felismeri az őt meglátogató öreg kubbikos Józst, a nép ké- pviselőjét, felkiált: „Eljött Magyaror- szág”. Kovács hangjában félreismer-

hetetlenül benne rezgett a látnok jó- vendőlése: Eljött még a szabadság abba az országba, amelynek népe egy a szabadságharcosaival.

Lohinszky Loránd számított, erőszo- kos Görgeit alakította. Szabó Ottóval eltérően, Görgeit úgy állította elénk, mint akinek árulása egyetlen pillá- natra sem kétséges. Noha külseje, he- ves mozdulatai Görgei jellegzetes- ségének tanulmányozását árulják el, véleményünk szerint Görgei lényegét a rendező fel fogásától eltérően adta. Kossuth ékes szövege, szavai meg- győző erejének súlya alatt Ilyés Görgeijének nem egyszer haboznia kell és csak az állandóan előtérbe kerülő osztályérdeke állítja a néppel ellentétbe oldalra. Kossuthnak azt kell hinnie, hogy sikerül a nép ügye mellé állítani a fővezért és gyertyá- val világít Görgei arcába, amikor meggyőződik arról, hogy áruló áll vele szemben. Ez a nagyszerű jele- net szinte feleslegessé vált Lohinszky egyértelmű játéka miatt.

Andrási Márton, az utójáték Jó- zsiának megformálásával eddigi pá- lyájának mintegy a csúcspontjára ér- kezett. Valóságos iskolapéldáját adta annak, hogyan kell minden alnép- kedéstől mentesen parasztot alakíta- ni. Hogyan kell az egyszerű ember érzésvilágát jellegzetes paraszti mó- don kifejezésre juttatni, parlagi esz- közők alkalmazása nélkül. Andrási olyan közel hozta szívünkhez a Kos- suth látásért sokszáz kilométert ya- log járó kubbikot, hogy Kossuth- al együtt mi is szívesen megöleltük volna őt mosolygós-könnyesen.

Mint említettük, a rendezőnek a ki- sebb szereplők felemelésével sikerült az előadás egységében magas színvo- nalt biztosítani.

Nem halgathatjuk el, hogy a Szé- kely Színház vezetésének jobban kellene megszerveznie a vendégze- replek rendezését. Az Aradon meg- tartott öt előadás mindegyikén a kö- zönség teljesen betöltötte a színház

Petőfi tanította öntudatos bátor be- szédre Józsa Mihályt, Ilyés Gyula Fáklyaláng-jának nagyszerű népi alakját. A végja az aradi vár kaza- matájában ülésező kormányfőknél sze- mébe, amikor ezek arra hívtaknak, hogy ők a néppel, a népet harcol- nak. Hány jobbágy ül az urak kö- zött?

Kossuth és Józsa összefogása Ilyés színművében, jelképeken a nemzet és vezetője közötti egységet példázza és valóban Kossuth akkor nőt hatalmas szabadságharcos, amikor a néppel együtt harcolt a forradalom véghez- vitelére, a polgári osztály megalku- vó törekvéseivel szemben.

Ilyés Gyula úgy rajzolta meg Kossuth alakját, ahogyan azt a ma- gyar nép szívébe zárt. Ugy, aho- gyan a szabadságszerető emberek vi- lágszerte ismerték és csodálták a ma- gyar szabadságharc és kiemelkedő alakját, Ilyés Kossuthja ura a meg- győző erejű, magasan szárnyaló szó- nak és szónoki készségével párosul tette kész forradalmisága. A Fáklya- láng Kossuthjának és Görgeijének összecsapása hitessé teszi az ítéle- tet, amelyet a magyar nép egy é- század előtt mondott ki a Kossuth és Görgei perében.

Görgei jellemzésének papírraveté- sek a népi meggyőződés vezette az író kezét. Azt, amit az utójáték Jó- zsiája mond, minden becsület és ér- telmes magyar ember vallotta: Kos- suth és Görgei nevét egyenpon em- líteni sem szabad. Tudta azt a nép, amit Ilyés annyira az értelemben és a szívhez szólóan érzékelte szin- művében: remosak a francia beszéd köti össze az orosz és a magyar gró- fokat, osztályidejük is azonos. Gör- geihez is közelebb áll az orosz ur, mint a magyar paraszt. A magyar szabadságharcosok fővezére még be- szélne sem akar a magyar paraszt- tal közös anyanyelvükön, mert ezzel talán valamelyest csorbítaná a vá-

laszfalat, amely a nép és urai között emelkedik. Ezért használ német ve- zényszót Józsa elparancsolására, amikor az ur számára kellemetlen igaz- ságot kell a paraszti huszár szájából hallania.

Görgei felett kimondta a nép az ítéletét, ő most már élve is halott. De Kossuthnak holtan is élnie kell, mert az ő legendás alakja legeg- máj a reakció súlyos éveiben az elnyomás ellen harcoló népi töme- gek előtt. Kossuth élő alakja féle- lemre készíti a magyar nép zsarnok- kait, hosszú évtizedeken át Világos és Turin után is. Józsa szavai ezért fog- ják le Kossuth kezét, amikor az pisz- tolyt ragad, hogy öngyilkossággal meneküljön a legyőzöttné kijáró megaláztatástól.

Józsa vezeti rá a nagy hazafit, hogy sem legyőzni, sem megállítani nem lehet a szabadságharc küzdőket, mert ha a harc valamelyik szakasza kinyílna virágként le is hull, új bimbónak ad helyet, amelyből újabb, még nagy- szerűbb küzdelem fakad. Kossuthnak élnie kell, mintahogyan élt a magyar nép szívében, akkor is, amikor a sü- tőt Bach-korszakot az osztrák zsarny- kokkal szövetkezett magyar tőkésék és földesurak elnyomó rendszeré- váltotta fel.

Hiába akarták az 1867-es „kiegye- zés” tervezői és védelmezői Kossuth kimagasló alakját a „turini remete” elnevezéssel kicsinyíteni. A magyar nép, a habsburgi szárnyak alatt tola- lasodni vágyó magyar polgárságtól eltérően, nem valami olaszországi „érdekesseget” látott a származásában élő Kossuthban, hanem kényszerű tá- vollelben szenvedő apát, aki bárhol is él, gyermekek és a nép boldogságát küzd utolsó lehetőséggel.

Mindezt Ilyés Gyula olyan remek- be formált mondatokkal, olyan nagy- szerű jelenetekben tudatosítja a né- zővel, hogy azt csak hosszabb és ala- pos tanulmányban lehetne kellőkép-

tágas nézőterét. Nagyon sokan ma- radtak azonban egy nélkül és így nem részesülhettek a felejtethetetlen művészi élményben. Jegyhiány miatt nem nyílt alkalom a különböző sze- repelőszínpadok tanulságainak levonásá- ra. A Székely Színházban vagy gyakrabban kellene Aradra látogat- ni, vagy hosszabb ideig kellene egy- egy alkalommal városunkban tartó- zkodnia. Erre kötelezi az együttest az a meleg ünneplés is, amelyben a kö- zönség a szereplőket részesítette.

Néhányaság méternyire a kazama- tól, ahol a nagyszerű szabadság- szimfónia utolsó lélekbeáramló, de a jobb jövőt megcsillagoltó akkordjai elhangzottak, az aradi Állami Ro- mán Színház élményszépe szorongat- ják Kossuth színpadi alakítását és kezét. A magyar szabadságharc, amelynek győzelméért a román nép legjobb fiai is küzdöttek, elbukott, mert az osztrák önkényuralomnak si- került egymás ellen kiájtásnia a bi- rodalom nemzetiségeit.

Most román színészek elismerő szavak kíséretében győztesokrokat ad- nak át a magyar színészeknek az aradi színház színpadán. A virágok abból a földből nőttek ki, amelyben a szabadságharc hős tábornokainak a csontjai nyugosznak. Azoké a hő- ké, akik noha különböző nemzetisé- gűek voltak, a magyar szabadságharc küzdöttek, mert tudták, hogy a za- badság ügye egy és oszthatatlan.

Az a szünni nem akará taps, amely a színpadon lejátszódó rövid ünnepséget kísérté, kifejezte az aradi dolgozók örömet, hogy eljött az idő, amikor valóra vált Kossuth és Bálc-escu álma: semmiféle reakció nem verhet éket többé a román és a ma- gyar nép közé. Hazánkban megvaló- sult az együttlato nemzeti kisebbsé- gek teljes gazdasági és kulturális szabadsága, ezt igazolja a „Fáklya- láng” remek előadása is.

Bakács Béla

V. M. Molotov beszéde a francia-szovjet szerződés tizedik évfordulóján tartott gyűlésen

MOSZKVA. (Agerpres). — A TASZSZ jelenti:

V. M. Molotov, a Szovjetunió minisztertanácsának első alelnöke és a Szovjetunió külügyminisztere, a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége és a Francia Köztársaság között megkötött szövetségi és kölcsönös segélynyújtási szerződés aláírásának 10. évfordulója alkalmából december 10-én Moszkvában, a Szakszervezetek Házának oszlopcsarnokában tartott gyűlésen az alábbi beszédet mondta:

Kedves elvtársaim és barátaim! Tíz évvel ezelőtt Moszkvába érkezett De Gaulle tábornok, az akkori francia kormány vezetője, a kormány több tagjával együtt. Tíz évvel ezelőtt szövetségi és kölcsönös segélynyújtási szerződést kötöttünk Franciaország és a Szovjetunió között. A francia-szovjet szerződés aláírásának a háború és súlyos éveiben nemzetközi jelentősége volt. A szerződés előmozdította a hitleri agresszió ellen küzdő népek dicsőleges harcának sikerét. A szerződésnek az a célja, hogy megerősítse a Szovjetunió és Franciaország barátságát és ezzel elősegítse a tartós európai béke biztosítását. (Taps.)

Sok igazság hangzott el ma itt arról, hogy milyen fontos ez a szerződés a Szovjetunió és Franciaország s az európai béke szempontjából. A szovjet és a francia nép egyaránt nagy fontosságot tulajdonít a francia-szovjet szerződésnek, a Szovjetunió és Franciaország közötti barátság és együttműködés megerősítésének. Van a franciáknak egy bölcs mondásuk: A jó barátot meg bajban lehet megismerni. (Taps.)

Miben áll a francia-szovjet szerződés fő jelentősége? Kétszáz szóval is lehet erre válaszolni. A szerződés értelmében e két nagy európai állam — a Szovjetunió és Franciaország — arra kötelezték magukat, hogy megakadályozzák egy újabb német agressziót és ezért közös intézkedésekre kötelezték magukat. Amikor a szerződést megkötöttük, a második világháború még nem ért véget. A hitlerizmus utolsó hónapjait élte, de még veszett ellenállást fejtett ki.

A német fasizmus legyőzéséért vívott harcban a legtöbb teher azután a Szovjet Hadsejre nehezedett. A német fasizmus elleni kemény küzdelem még hatalmas áldozatokkal követelte a szovjet néptől, a francia néptől és más népektől is. A szövetséges hadsereg még nem szabadított volt fel Franciaország egész területét. A francia kormány még csak néhány hónapja kezdte volt megfokozódni a hitlerista megszállók felszabadított területen. Tíz esztendő tel el azóta, mi, szovjet emberek teljes világossággal látjuk, hogy akárcsak a múltban, ma sem szabad megelégednünk a kölcsönös együttműködéssel, hanem tovább kell haladni a közös ügyünk érdekében. (Taps.)

Szállard meggyőződésünk, hogy a francia nép túlnyomó többsége ugyanazek az érzések és törekvések hatják át. Vajon elfelejtették-e a franciák, hogy a német militarizmus rövid időközben két véres háborút erőszakolt rá Franciaországra? Elefejtették-e, hogy tíz égnéhány esztendője egész Franciaország megszállt terület volt a hitlerista csizma terhére nyögte? Elefejtették-e, hogy Franciaországnak nincs veszélyesebb és ádázabb ellensége az agresszív, leigázó német militarizmusnál? (Taps.)

Természetesen tudjuk és szem előtt tartjuk, hogy a polgári Francia Köztársaság s a szocialista Szovjetunió politikájának és belső rendjének alapelvei különböznek egymástól. Ez azonban tudott dolog volt abban az időben is, amikor Franciaország és a Szovjetunió aláírta a szövetségi és kölcsönös segélynyújtási szerződést. Ezzel számoltak velük költötték meg a szerződést, amely mind a Szovjetunió, mind pedig Franciaország szuverén jogainak elismerésén alapul. Felvetődik a kérdés: elképzelhető-e, hogy ma, tíz évvel a szerződés megkötése után, Franciaországnak a Szovjetunióval kisebb érdeke fűződik a francia-szovjet szövetséghez, amelynek az a célja, hogy biztosítsa Európá békéjét? Elképzelhető-e valóban, hogy a francia népnek a szovjet néppel kisebb érdeke, hogy a békeszerető népek közös erőfeszítéssel megakadályozzák az újabb német agressziót? Hiszen német agresszió robbantotta ki az első és a második világháborút is. Noha Franciaország és a Szovjetunió társadalmi és államrendszere különbözik egymástól, Európa békéjének fenntartása és megőrzésük mindkét állam közös feladata, mert ez megfelel mindkét nemzet törekvéseinek. (Viharos taps.)

Mi is marad meg hát akkor a francia-szovjet szövetségi és kölcsönös segélynyújtási szerződésből és azokból a kötelezettségekből, hogy Franciaország és a Szovjetunió közös erőfeszítéssel megakadályozza az újabb német agressziót?

Szorul-e még bizonyításra, hogy a párisi egyezménynek nem egyeztetetők össze a francia-szovjet szerződésével? (Taps.)

A francia kormány most minden erejét latbveti, hogy rábírja a francia parlamentet a párisi egyezmény ratifikálására.

Mindenféle fogásokhoz folyamodnak, azt bizonyítják, hogy a párisi egyezménynek, amelynek megnyitják a német militarizmus feltámasztásának útját — állítólag hozzájárulnak Franciaország biztonságának megőrzéséhez. De ki tudja ezt elhinni? Vajon hány francia hiszi el, hogy Franciaország biztonságának megőrzése céljából szabad kezét kell adni az újabb revansháborúra törekvő német militaristáknak és ugyanakkor el kell tölteni a Szovjetuniótól — figyelmen kívül hagyva a francia-szovjet szerződés s a többi nemzetközi egyezmény célkitűzéseit és a belüli lakadó kötelezettségeit? Nemrégiben egy francia lap közölte René Capitant volt miniszter cikkét. Ebben a következőket jelentés olvasható a párisi egyezményről:

„Mi, franciák, nagyon jól megértjük, hogy ha a Szovjetunió egyoldalúan elhatározná, hogy nekik Németországot felfegyverzésének és szövetségességévé teszi, akkor halálos veszély fenyegetné országunkat és az egész Nyugatot. Egy ilyen lépés egyértelmű volna a hadüzenettel.

ban vagyunk e szerződés fontosságával a mai pillanatban. Meg vagyunk győződve róla, hogy a francia-szovjet barátság egyaránt szolgálja a szovjet és francia nép érdekeit s ugyanakkor az európai béke biztosításának érdekeit is.

Aból az előfeltételből indulunk ki, hogy a biztonságát megővni akaró Franciaország is életbevágóan érdekelt van a szocialista Szovjetunióval kötött szerződésben. Hogy a francia-szovjet szerződés megkötése óta országunk még erősebb lett, ez nyilvánvalóan nemhogy csökkentette, hanem ellenkezőleg, növelte Franciaország érdekességét abban, hogy a Szovjetunió szövetségese legyen az európai népek békéjének és jólétének biztosításában. (Hosszas taps.)

A francia-szovjet szerződés egyetlen állam ellen sem irányul. Az a célja, hogy megakadályozzon egy újabb német agressziót, vagyis ne engedjen kitörni egy újabb világháborút. A legcsekélyebb mértékben sem irányul tehát még Németország érdekei ellen sem. Nem szabad megelégednünk arról sem, hogy a német nép ma jobban törekszik a békére és a többi népekkel való békés együttműködésre, mint valaha. Ilyen körülmények között a francia-szovjet szerződés az európai béke sarkkövévé kellett volna válni. (Taps.) A Szovjetunió népei szilárdan meg vannak győződve arról, hogy a francia nép dicsőleges és hősiességét a francia-szovjet szerződés és a francia-szovjet barátság erősíti meg. A francia-szovjet szerződésnek a Szovjetunió és Franciaország közötti barátság és együttműködés megerősítésének. Van a franciáknak egy bölcs mondásuk: A jó barátot meg bajban lehet megismerni. (Taps.)

A Szovjetunió feladatának tekintti, hogy valamennyi európai állam közös erőfeszítésével — függetlenül társadalmi rendszerüktől — megővja az európai békét és biztonságát. A Szovjetunió arra törekszik, hogy Franciaország és a Szovjetunió ebben a kérdésben is közösen cselekedjék.

A Szovjetunió és Franciaország ilyenértelmű közös erőfeszítései biztosítanak a tartós és hosszas békét Európában. (Viharos taps.)

A kollektív biztonsági rendszernek ki kellene terjednie minden olyan európai államra, amely a béke biztosítására törekszik. Ennek a rendszernek ki kell terjednie Németországra két részére is, a szabad ösztönözött választások útján helyreállított német állam megalkakítása után pedig az egységes Németországra. A Szovjetunió ezek a javaslatok nem hátrányosak egyetlen európai, vagy nem-európai állam számára sem. Céljuk ugyanakkor az is, hogy békés és demokratikus alapon elősegítsék Németország egységének helyreállítását, ami teljes mértékben megfelel a német nép érdekeinek és törekvéseinek is.

Tudjuk, hogy Franciaország kormánya nem támogatja ezeket a javaslatokat, Franciaország — akárcsak az USA és Anglia — nem volt hajlandó részt venni az összeurópai kollektív biztonság kérdésével foglalkozó értekezleten és a német kérdésben javasolt négyhatalmi értekezleten.

Mi látjuk a nehézségeket, de nem vagyunk hajlandók meghátrálni előttük. (Hosszas, viharos taps.)

Sőt! Fellegük fenyegetik ma a francia-szovjet szerződést. A francia hivatalos személyiségek az utóbbi időben zavartan hallgatnak arról a szerződésről. Ez teljességgel érthető is. Hiszen tevékenységükben mindinkább mellőzik a francia-szovjet szerződést, nem veszik figyelembe a szerződés aláíró három kötelezettségeket.

Másfél hónappal ezelőtt aláírták a párisi egyezményeket. Az Amerikai Egyesült Államokban és Anglián kívül, Franciaország is egyik fő részvevője ezeknek az egyezményeknek. A egyezmények értelmében Nyugat-Németországot remilitarizálják, bevonják az észak-atlanti paktumba és más hasonló agresszív katonai csoportosulásokba. Így lábbal tiporják mindazokat a nemzetközi szerződéseket és egyezményeket, amelyekben egyaránt részt vesz az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország és amelyek a német militarizmus feltámasztása ellen irányulnak s céljuk egy új német agresszió elhárítása.

Az Amerikai Egyesült Államok, Anglia és Franciaország agresszív erői szemünk láttára lépnek katonai szövetségre a német militaristákkal. Ez a katonai szövetség az „erőfölény” alapján akar beszélni más országokkal, vagyis katonai fenyegetőzésekhez és mindenféle nyomáshoz akar folyamodni más államokkal szemben. Nem rejtik véka alá, hogy az Egyesült Államok kormányának parancsára megalkakított katonai csoportosulások közvetlenül a Szovjetunió és a népi demokratikus országok ellen irányulnak.

Mi is marad meg hát akkor a francia-szovjet szövetségi és kölcsönös segélynyújtási szerződésből és azokból a kötelezettségekből, hogy Franciaország és a Szovjetunió közös erőfeszítéssel megakadályozza az újabb német agressziót?

széttel megakadályozza az újabb német agressziót?

Szorul-e még bizonyításra, hogy a párisi egyezménynek nem egyeztetetők össze a francia-szovjet szerződésével? (Taps.)

A francia kormány most minden erejét latbveti, hogy rábírja a francia parlamentet a párisi egyezmény ratifikálására.

Mindenféle fogásokhoz folyamodnak, azt bizonyítják, hogy a párisi egyezménynek, amelynek megnyitják a német militarizmus feltámasztásának útját — állítólag hozzájárulnak Franciaország biztonságának megőrzéséhez. De ki tudja ezt elhinni? Vajon hány francia hiszi el, hogy Franciaország biztonságának megőrzése céljából szabad kezét kell adni az újabb revansháborúra törekvő német militaristáknak és ugyanakkor el kell tölteni a Szovjetuniótól — figyelmen kívül hagyva a francia-szovjet szerződés s a többi nemzetközi egyezmény célkitűzéseit és a belüli lakadó kötelezettségeit? Nemrégiben egy francia lap közölte René Capitant volt miniszter cikkét. Ebben a következőket jelentés olvasható a párisi egyezményről:

„Mi, franciák, nagyon jól megértjük, hogy ha a Szovjetunió egyoldalúan elhatározná, hogy nekik Németországot felfegyverzésének és szövetségességévé teszi, akkor halálos veszély fenyegetné országunkat és az egész Nyugatot. Egy ilyen lépés egyértelmű volna a hadüzenettel.

Ennélfogva meg kell értenünk, hogy ha egy ilyen akció kezdődik Nyugaton, a Szovjetunió ezt háborús fenyegetésnek kell, hogy tekintse s a békés szándékokról folyó viták semmit sem változtatnak a rideg valóságban.

Márpedig a Nyugat éppen így készül eljáráni. Ez a párisi egyezménynek célja. Ezért Franciaországnak el kell utasítania ezeket az egyezményeket.

Országunknak — amelynek nevében De Gaulle aláírta a francia-szovjet egyezményt — nincs joga egy ilyen oklatan és helytelen lépésre, mert ez a szövetség megszakításához vezet.

Teljes bizonyossággal állíthatjuk, hogy ezek a szavak a francia határakig igazi érzelmet és gondolatait fejezték ki. (Taps.)

December 2-án ért véget Moszkvában az Európa békéjének és biztonságának ügyében összehívott értekezlet, amelyen nyolc európai állam vett részt. Az értekezleten elfogadott nyilatkozatban a Szovjetunió, Lengyelország, Csehszlovákia, a Német Demokratikus Köztársaság, Magyarország, Románia, Bulgária és Albánia kifejezték álláspontjukat a párisi egyezményről.

A moszkvai értekezlet nyilatkozatát egyetlen fő törekvés hatja át, mégpedig az, hogy hozzájáruljon az európai béke fenntartásához és megszüntetéséhez.

Ezt a nyilatkozatot ugyanaz a szellem hatja át, mint a francia-szovjet szerződést.

Igy állnak a dolgok a párisi egyezményeket illetően.

A párisi egyezmények nem mozdíthatják elő a béke megerősítését. Ha szabad kezét adnak a német militaristáknak, ezeknek az egyezményeknek csak egyetlen következményük lehet: az újabb európai háború veszélyének nagyarányú fokozódása. A párisi egyezmények a fegyverkezési hajszát tovább fokozzák és a nemzetközi feszültség még nagyobb arányú kifejeződését jelentik. E tény következményeit nem lehet lebecsülni.

Franciaországban — akárcsak Angliában és az Egyesült Államokban — mindenféle akciókat indítanak, hogy elaltassák a népek éberségét s a sajtóban csapott nagy hűhó közben keresztülhajszolják a párisi egyezmények ratifikálását. És miféle fogásokhoz folyamodnak! Azt állítják, hogy Ausztria kérdésében már meg is kezdtek bizonyos tárgyalásokat a szovjet kormánnyal. Márpedig mindenki számára világos, hogy a párisi egyezmények ratifikálása esetén teljesen eltávolítják tárgyalás akár Németországra, akár Ausztria kérdésében.

Olyan híreket is terjesztenek, amelyek szerint lehetséges, hogy májusban érkekezletek ülnék össze a négy hatalom megbízottai. Kétszámomást, hogy elég olyan ember akad, aki hi sékeny és tapasztalatlan az ilyen kérdésekben. Mindezt azért teszik, hogy félrevezessék a közvéleményt és külföldre ürügyekkel megkönyvitssék a párisi egyezmények ratifikálását, amelyek aláaknázzák az európai béke alapjait, bonyolulttá teszik az egész nemzetközi helyzetet és nagy mértékben súlyosbítják az újabb európai háború veszélyét.

Ebben a helyzetben a Szovjetunió, csakugy, mint a többi békeszerető állam, nem engedheti meg magának, hogy passzív, várakozó álláspontot helyezkedjék.

Mindhogy komolyan fokozódik egy újabb háború veszélye, a szovjet nép-

nek, éppen úgy, mint Lengyelország, Csehszlovákia, Magyarország, Románia, Bulgária, Albánia és a Német Demokratikus Köztársaság népeinek gondoskodniuk kell fegyveres erőikről — azzal az egyetlen céllal, hogy biztosabbá tegyék a béke fenntartását. (Viharos taps.) A békeszerető országok olyan helyzet előtt állnak, hogy teljes határozottsággal hozzá kell látniuk fegyveres erőik megszüntetéséhez, a Német Demokratikus Köztársaság pedig — saját nemzeti hadseregének megalakításához, úgy amint ezt Otto Grotewohl miniszterelnök a moszkvai értekezleten monddta. Az európai békeszerető államoknak egyesült erőfeszítéssel mindent meg kell tenniük biztonságuk megőrzésére, a béke megvédésére. (Hosszas taps.)

A párisi egyezmények ratifikálása — ami a német militarizmus ujjaledéséhez vezet — arra fogja kényszeríteni a Szovjetuniót és a többi békeszerető országot, hogy megtegyék a szükséges intézkedéseket s a béke fenntartását veszélyeztető agresszív államok fegyveres erejével egy cseppel sem gyengébb erőt és azt a szilárd elkötelezettséget állítsák szembe, hogy mindvégig megvédik a béke ügyét. (Hosszas, viharos taps.)

Azért hangsúlyozzuk ma a francia-szovjet szerződés jelentőségét, mert ez a béke ügyét szolgálja és kell hogy szolgálja. De a jelenlegi körülmények között meg kell mondanunk azt is, hogy a párisi egyezmények ratifikálása s a szerződés fő célkitűzése ellen fog irányulni és nemcsak hogy nem szolgálhat békés célokat, hanem ellenkezőleg, veszélyes tét egy újabb háborúra.

Szólok a francia kormánynak és a francia népek egyaránt. Megmondjuk ezt mindazoknak, akiknek van fülük a hallásra, mivel szükségesnek tartjuk minden eszközzel fokozni a harcot a béke biztosítására és megszüntetésére. A párisi egyezmények ratifikálása nem fog késztetlenné találni bennünket. (Taps.)

A szovjet nép bízik erejében. A szovjet nép tudja, hogy milyen féltelen kísérleteket tesznek az agresszív imperialisták, hogy a fegyveres erővel való fenyegetéshez folyamodjanak a Szovjetunióval szemben. Ha szükség lesz rá, a Szovjetunió természetesen meg fogja mutatni erejét, be fogja bizonyítani, hogy ügye jogos és igazságos ügy. (Hosszas taps.)

Emlékezzünk a nagy Lenin szavaira:

„Legyőzhetetlen az a nép, amelynek munkái és parasztjai megéreztek, hogy saját hatalmukat, a szovjet hatalmat, a dolgozó emberek hatalmát védelmezik, hogy olyan ügyet védelmezzek, amelynek győzelme biztosítani fogja számukra és gyermekeik számára azt a lehetőséget, hogy élvezhessék a kultura valamennyi jóterményét, az emberi munka minden gyümölcsét.”

Harmincöt évvel ezelőtt monddta ezt Lenin. Akkoriban a Szovjetunió, az első szocialista állam — a dolgozók állama — magára volt hagyatva s nem tudta még teljesen feltárni gazdasági és kulturális erőit, lehetőségeit. Napjainkban a Szovjetunió és a Kínai Népköztársaság — Lengyelországgal, Csehszlovákiával, a Német Demokratikus Köztársasággal és a többi demokratikus országgal együtt — olyan hatalmas népi erőket csoportosított és olyan nagy támogatásban részesült államhatárain túl is, hogy az utóbbi években végbement történelmi átalakulások nagy jelentősége ma nyilvánvalóbb, mint valaha. Nincs a világban olyan erő, amely meggátolhatná, hogy népeink előrehaladjanak a maguk választotta úton, a szocializmus dicsőleges útján. (Hosszas, viharos taps.)

A Szovjetunió kivétel fontosságát tulajdonít a béke ügyének védelmére hivatott nemzetközi szerződéseknak és egyezményeknek. Amde mi, szovjet emberek nagyon is jól tudjuk, hogy a népek békéjének és biztonságának megőrzése elsősorban magukon a népeken múlik, öntudatuk szívinálán, szervezési képességükön, közös erőfeszítéseiken. (Taps.)

Végül Sztálin híres szavaira kell emlékeztetnem:

„A béke fennmarad és tartós lesz, ha a béke kezükbe veszik a béke megőrzésének ügyét és végig kitartanak mellette. (Taps.) A háború elkerülhetetlenné válhat, ha a háború gyújtogatónak sikerül hazugságaikkal befonni a néptömegeket, félrevezetni és új világháborúba sodorni őket.”

Meg kell védenünk a béke ügyét. Megfeszített munkánkkal, állhatatos erőfeszítésekkel, a többi néppel vállaltatva vívott harcunkkal meg fogjuk védeni a békét, megvédjük igazságos, nemes ügyünket. (Hosszas, viharos, ünneplésbe átmenvő taps. Mindenki feláll helyéről.)

A szentimártoni egyszerű társulásról

Szentimárton községben Cinteán Ioan és Deac Gheorghe dolgozó parasztek olvastak először az ipari növények termesztésére alakuló egyszerű társulásokról. Később a „Scinteia”-ban megjelent cikkre felhívták a figyelmét Kovács Mihály egyénileg dolgozó parasztnak is, akiről tudták, hogy szép eredményeket ért el az ipari növények termesztése terén. Majd a rajoni pártbizottság aktivistájával, Stein Marcellel együtt megalkakították az egyszerű társulás kezdeményező bizottságát.

Szentimárton községben sok dolgozó már foglalkozott egyénileg ipari növények termesztésével és a szövetkezet útján értékesítette a terményt. A kezdeményező bizottság tagjai — Cinteán Ioan, Deac Gheorghe és Kovács Mihály elvtársak — házról-házra jártak, ismertették az egyszerű társulás célját, működésének módját. Már az első napokban szép eredménnyel büszkélkedhettek. Először Söllner András, majd Strachi Ioan, Macavei Ioan, Macavei Ilie, Tolán Nicolae, Stribu Ioan és Baciu Ioan dolgozó parasztek iratkoztak fel.

A kezdeményező bizottságnak nagy segítséget nyújtott a néptanács. Több előadást tartottak az egyszerű társulás jelentőségéről. Az előadások alkalmával a dolgozó parasztek megvitatottak egyes kérdéseket és meghallgatták egymás véleményét a társulás megalakulásával kapcsolatban. Néhány dolgozó paraszt például nem akart kenderi és dohányt természetesen, mert nincs ehhez megfelelő földje, mások meg nem rendelkeztek a dohány szárításához szükséges helyiséggel. A kezdeményező

bizottság jóváhagyta, hogy az említett cukorrépát, paradicsomot, vagy más olyan ipari növényt természetesen, amelynek eddig is szép eredményeket értek el.

A néptanács december 7-i ülésén, amelyen ismertették az ipari növények termesztésére alakuló egyszerű társulás közeli tervét, újabb négy dolgozó paraszt — Id. Baciu Ioan, Faur Terentiu, Faur Stefan és Ilisie Gheorghe — jelentkezett. A december 3-án 22 taggal alakult társulás taglétszáma december 9-ig már elérte a 35-öt és még mindig újabb és újabb dolgozók jelentkeznek.

A kezdeményező bizottság eredményes munkáját és az egyszerű társulás elnökének, Kovács Mihálynak a tevékenységét azonban hátráltatja a kürtösi gép- és traktorállomás nemtörődősége. A társulás vezetőtanácsa szerződést kötött a kürtösi gépalommal, hogy még az ősszel szántanak. Felintették, mennyi földet rendelkeznek a tagok külön-külön és megjelölték a helyeket is, hogy tájékoztathassák erről a traktorosokat. A gép- és traktorállomás vezetője aláírta a szerződést és megígérte, hogy december 6-án 9 traktort küld.

Az egyszerű társulás tagjai örömmel vették tudomásul, hogy a gép- és traktorállomás segítségükre siet. Különösen azok a dolgozó parasztek várták a traktorokat, akiknek nincs fogatuk. A traktorok azonban még 9-én sem érkeztek meg.

A gép- és traktorállomás vezetője tegye jóvá minél hamarabb a mulasztást és tartsa be a szentimártoni egyszerű társulás tagjainak tett ígértét.

A begyűjtés és a parlagtörés menete Zimándujfalu

Zimándujfalu, valamint a hozzátartozó falvakban (Zimándok és Andrei Saguna-n) a begyűjtő, valamint a községi alapszervezet által irányított néptanács tevékenysége eredményeként meggyorsult a begyűjtés üteme. Így például a buzára vonatkozó begyűjtési tervet 99, a napraforgót 92, a hagymát 85 százalékban teljesítették. Ugyiszintén a gyapju beszállítási tervét 100 százalékban teljesítették.

A fenti eredmények eléréséhez nagyban hozzájárultak a község élénjáró dolgozói, mint Kovács Béla, Horváth Sándor, Hegedűs Pál, valamint Kovács János, a zimándujfalu néptanács alelnöke, Táucan Aurel (Andrei Sagunáról), Szabadai Lajos (Zimándokról) és mások, akik épügy, mint a nyári kampányban, az őszi terményeknél is elsőnek szolgáltatták be kvótájukat az államnak és ilyenformán eleget tettek hazafias kötelezettségeiknek.

Az eddig elért eredmények a begyűjtés terén arra kell ösztönözzék a begyűjtő szerveket, a pártalapszervezeteket, hogy a begyűjtési tervet

maradéktalanul teljesítsék úgy az említett terményeknél, mint a hus- és tejkvóta beszállításánál, ahol a tervet eddig csupán 80—85 százalékban teljesítették.

A szántóföld kiterjesztése céljából a II. pártkongresszus irányelv-tervezete fontos feladatként jelöli meg a parlagtörést.

Ennek tudatában a zimándujfalu néptanács már régebben hozzáfutott a természetlen legelők számbavételéhez. A parlagtörésre 100 hektárnyi földet talált alkalmasnak. A tartományi néptanács mezőgazdasági igazgatóságának küldöttei a helyszínen állapították meg és jegyzőkönyvileg igazolták, hogy a kijelölt földek valóban termékeltek.

Ezek után hozzá lehetett látni a parlagtöréshez. A száz hektárból 45 hektárt a kürtösi GTA traktorosok, míg 25 hektárt az egyénileg dolgozó parasztek törték fel.

A fennmaradt 30 hektárnyi földön most dolgoznak a traktorok és néhány nap múlva ennek feltérését is befejezik.

Zárszámadás egy fiatal kollektív gazdaságban

Önnepnap volt december 12-e a nagyperegi „Május 1” kollektív gazdaság tagjai számára. Zárszámadásra gyűltek össze a kollektivisták a község kulturaházában. Felmérték eddigi eredményeiket s a végzett munkanapegységek alapján elosztották terményeiket. A gyűlésen meghívták is résztvevőket a helybeli mezőgazdasági társulás tagjai, egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztek és mások.

Ezalkalommal Vanta Mihai, a kollektív gazdaság elnöke beszámolt a kollektivisták munkájáról, arról, hogy miként küzdöttek sikereik eléréséért, a kollektív gazdasági-szervezeti megerősítéséért.

A nagyperegi „Május 1” kollektív gazdaság egyike a legfiatalabb kollektív gazdaságoknak tartományunkban. Ez év májusában alakult. Huszonhárom család egyesült — összesen 45 munkaerő — hogy közösen, új módszer szerint gazdálkodjanak. A közös gazdaságba belépett tagok közül mindössze négyen rendelkeztek 7 és fél hektár szántófölddel. Az alakulásnál egy lovuk, egy szekerük, két ekjük, egy boronájuk és két ekekapjuk volt. A kezdet igen nehéznek tűnt, de a párt és a kormány segítségével és a szorgalmas munkával a kollektivisták sorra leküzdötték az akadályokat. Az államtól több, mint száz hektár földet kaptak használatra. Ezenkívül állatokkal és mezőgazdasági szerszámokkal segítettek a nagyperegi „Május 1” kollektív gazdaságot a magyarpécskai, pécskai, kisiratosi, monardoraki, nagylaki és Tisa Nou-ai kollektivisták.

Nyolc hónap alatt a közös gazdaság jelentősen gyarapodott, megismosodott. Jelenleg a nagyperegi „Május 1” kollektív gazdaság nyolc lóval, három csikóval, négy kocával, négy szekérrel, három vetőgéppel, három ekével, hat ekekapával és egyéb szerszámokkal, valamint kéregyártó és kovácsműhellyel rendelkezik.

A beszámoló után megkezdődött a termények elosztása. Ekkor tűnt ki

csak igazán a közös munka előnye. Azok, akik lelkiismeretesen, odaadással dolgoztak, gazdag juttatásban részesültek. A legtöbb munkanapot végzett kollektivisták közé tartoznak: Vuchti Ioan, Vanta Mihai, Dambó János, Mihalkó Mihály, Szamcsák Mihály, Weber Anna, Bolchis Traian és mások.

Vuchti Ioan kollektivistája családjával együtt 419 munkanapot teljesített s ezért 554 kiló búzát, 6980 kiló kukoricát, 609 kiló napraforgót, 389 kiló kölest, 33 kiló cukrot és egyéb terményt, valamint 1527 lejt kapott. Vanta Mihai összesen 335 munkanapot teljesített s ezért 443 kiló búzát, 5583 kiló kukoricát, 487 kiló napraforgót, 311 kiló kölest, több, mint 26 kiló cukrot és egyéb terményt, valamint 1005 lejt kapott. Hasonló eredményekkel büszkélkedhet Bolchis Traian kollektivistája, aki 233 munkanapot végzett és ezért 307 kiló búzát, 3890 kiló kukoricát, 339 kiló napraforgót, 217 kiló kölest, több, mint 18 kiló cukrot és egyéb terményt, valamint 699 lejt kapott.

A kollektivisták örömléti munkájáról beszélt többek között Vuchti Ioan, aki rámutatott arra, hogy ha továbbra is egyénileg gazdálkodnak, akkor családja 2—3 év alatt sem ért volna el ilyen termést.

A nagyperegi „Május 1” kollektív gazdaság tagjai az ősz folyamán mindent megtettek, hogy biztosítsák a jövővi bőséges termés alapjait. Bevetettek 80 hektárt búzával, tíz hektárt őszi árpaival és három hektárt rozsossal. Ugyanakkor a magyarpécskai GTA traktorosainak segítségével 55 hektáron őszi mélyszántást végeztek.

A zárszámadás alkalmával több kollektivistára rámutatott arra, hogy a gyakorlatban győződött meg a közös gazdálkodás előnyéről. Kifejezték ugyanakkor szilárd elhatározásukat, hogy a jövőben még szorgalmasabban dolgoznak, mert eredményesebben kívánnak hozzájárulni a dolgozók jobb ellátásához.

Szabó János

